

Ugens Politik.

Den 20de Februar 1868.

Rigsdagens Forhandlinger have i denne Uge været ualmindelig interessante. Landstinget har efter en Diskussion, som varede i tre Dage og som udmærkede sig ved sin Hylde og Mandrigthed, sendt Lovudkastet om Valgmenigheder til et Udvalg, hvis Sammensætning neppe kan siges at spaae gunstigt for dets Gjennemførelse, mod hvilken ogsaa en stor Deel af Geistligheden udenfor Rigsdagen har begyndt at reise en stærk Agitation. Men Udvalget indeholder dog saa gode Kræfter, tagne baade blandt Lovudkastets Tilhængere og dets Modstandere, at Sagen sikkert vil komme frem paany, selv om man af politiske Hensyn maatte kunde ønske at begræve den i Udvalget. Man vil vide, at ikke blot Kirkeministeren betragter dette Lovforslags Gjennemførelse som en Betingelse for sin Forbliven i Cabinetet, men at hans Colleger skulde staae paa det samme Standpunkt. Skjøndt man ikke skulde troe det, naar man ser hen til deres tidligere Holdning baade i den Virkefulde Sag og i det private Lovforslag om Grimmenigheder, er det dog ikke utænkligt, at de kunne gjøre Lovforslaget om Valgmenigheder til et Cabinetsspørgsmaal, naar man tager Hensyn til, at den Fraction af Folkethinget, som med Bestemthed fordrer denne Lov, udgjør et uundværligt Supplement til de øvrige Stemmer, der nu danne Ministeriets nogenlunde paalidelige Majoritet. At Kirkeministeren kun med stor Vanskelighed vil faae sin Kirkecommission bevilliget af Folkethinget, hvis Forslaget om Valgmenigheder opgives, vil sikkert bekræfte sig, dersom Forsøget anstilles.

Folkethinget har haft nogle Dele af Finantsloven til anden Behandling, nemlig Indenrigs-, Justits-, Cultus- og Krigsministeriets Udgiftsbudgetter. De to første Ministerier gik forholdsvis let fra Haanden, og Kirkeministeren havde heller ikke store Vanskeligheder at overvinde. Om Krigsministeren kan man endog sige, at han under Behandlingen af sit Udgiftsbudget har vundet betydelige Seire. I et Par Spørgsmaal, hvor Finantsudvalgets Sleertal, Skjøndt det udtalte sin Anerkjendelse af hans indsigtsfulde og loyale Gjennemførelse af Herloven og den dermed i Forbindelse staaende Lønningslov, havde en afvigende Opfattelse, seiede Ministeren allerede ved anden Behandling, hvilket kun sjældent er Tilfældet, med en betydelig Overvægt — omtrent 50 Stemmer mod 20 — og Skjøndt den sidste Deel af hans Budget ikke er tilendebragt, medens vi nedskrive disse Linier, kan det dog allerede nu siges, at han har haft et Held, der væsentlig skyldes hans sjældne Evne til at forhandle med en lovgivende Forsamling.

„Ikke en eneste Sky paa den politiske Horizont, hverken mod Ost eller Vest, og dog hersker der overalt den dybeste Mistilid, og Milliardeerne ligge brak i Frankrigs Bank, hvorledes gaar det dog til?“ spørger „La Liberté“ uden dog af let forklarlige Grunde selv at forsøge paa at besvare dette Spørgsmaal. Men den politiske Stilling er virkelig heller ikke af en saadan Beskaffenhed, at den kan indgyde Tilid. Det hjælper kun lidt, at de franske Regeringsblade forsikre, at Forholdet imellem Cabinetterne i Tuilerierne og Berlin aldrig har været venkæbligere end i det nærværende Dieblit, og at Louis Napoleon i Spørgsmaalet om de hannoveranske Rigtninge er optraadt med den stærkt mulige Forekommenhed, naar Rustningerne ikke blot i Frankrig, men overalt i Europa foretages efter den mest storartede Maalestok, som om Krigen var uundgaaelig. Om det vil lykkes Diplomatiets i den ellersste Time at forhindre det overalt frygtede Sammensløb er vanskeligt at afgjøre, Skjøndt vi ikke troe det, men vist er det i ethvert Tilfælde, at de fra alle Kanter indløbne Efterretninger bebude, at man træffer sine Forberedelser med en Iver, som om man selv havde opgivet Troen paa en diplomatisk Afgjørelse. Medens den franske Krigsminister gjennemfører den nye Hæverorganisation med rastløs Energi, anskaffer Kanoner og Chassepotgeværer, opkøber Heste, sætter Hæstingene ved Rhinen i Forsvarsstand og lader dem inspicere af Marstalker, arbeides der om muligt med endnu større Iver i de franske Orlogshavne, hvor Pantserflibe, flyvende Batterier og Transportflibe udrustes og gjøres seiklare. Men man er saa vant til at betragte Frankrig som Uroen i det europæiske Uhr, at dets frigræste Forberedelser ikke tiltrække sig saa stor Opmærksomhed. Langt større Frygt maa det derfor vække, naar vi ogsaa see England sætte sig i Bevægelse, hvilket for Diebliffet er Tilfældet. Der meddeles i flere velunderrettede Blade, at den engelske Regering har givet Ordre til at oprette store Kul- og Munitionsdepoter paa de to Stationer ved Middelhavet: Malta og Gibraltar. Det engelske Admiralitet har ogsaa befalet, at alle Pantserflibe i Plymouth, Portsmouth og Chatham saa hurtigt som muligt skulde gjøres seiklare. Tilslige er der givet Befaling til, at Canalstraaden skal provianteret i al Hast for at forene sig med Divisionen i Middelhavet under Sir Clarence Pagets Commando. Naar disse to Divisioner have iværksat deres Forening, vil den engelske Flaade i Middelhavet blive stærkere, end den har været siden Krimkrigen. Man fortæber sig naturligvis i Gisninger om Hensigten med disse Rustninger. Nogle sætte dem i Forbindelse med de forestaaende Omvæltninger i Servien og Montenegro. Andre mene, at disse Rustninger ere fremkaldte af Frygt for

et forestaaende Sammensløb med de nordamerikanske Fristater i Anledning af Alabama-spørgsmaalet. „Le Nord“, som nærer stor Frygt for en Forbindelse mellem Vestmagterne i det orientale Spørgsmaal, sætter disse Rustninger i Forbindelse med Expeditionen til Abyssinien, der uregelmæssigt faaer større Betydning ved Vicekongen af Egyptens Indblanding. Det russiske Organ støtter sig til en Beretning i „Evening Star“, ifølge hvilken Egypterne have foretaget en offensiv Bevægelse mod Abyssinien, og det mener, at Vicekongen, der naar Alt kommer til Alt kun er Sultanens Stattholder, ikke vilde vove at trodse England, hvis han ikke havde Frankrig i Ryggen. „Le Nord“ mener derfor, at Rustningerne ere rettede mod Egypten og udbryder: „En engelsk Flaade i Alexandria! Hvad vil Frankrig sige dertil? Og paa samme Tid bekræfter den officielle Presse i Paris sig med at fremmane Phantasibilleder i Anledning af foregionne russiske Intriguer i Donaufyrstendømmerne. Man skulde virkelig troe, at det var Østerrigs og Englands, men ikke deres eget Hædrelands Interesser, som de fleste franske Aviser have paataget sig at forsvare.“

De franske Blade misgjende dog ikke saa fuldstændigt deres Hædrelands sande Tarv, som „Le Nord“ synes at antage. De følge Begivenhederne paa den tyrkiske Grændse, hvor den Gnist sikkert først vil blive tændt, som skal bringe Krigsluen til at flamme i Beirut, med spændt Opmærksomhed, og Preussens Stilling til disse Begivenheder er meget godt stillet til at oplyse dem om, hvor den virkelige Fare truer. „Kreuzzeitung“ indeholder saaledes en høist mærkelig Artikel angaaende Agitationerne i Tyrkiets slaviske Provindser, og tager meget energisk Ruslands Parti, medens den antyder, at den fjender den østerrigske og franske Consulats Beretninger til deres Regeringer. Det er aabenbart, siger „Agence Havas“, at Grev Bismark, da han rettede sine Angreb mod Beusts Holdning i Spørgsmaalet om Hannoveranernes Reise til Frankrig, ikke blot har ladet sig lede af sit onde Lune, men at et politisk og diplomatisk Heltog umiddelbart før Toldparlamentets Sammentrædelse har alvorligere Bevæggrunde, som efterhaanden vilde blive aflørede.

Et Rygte, for hvilket „L'International“ gjør sig til Dragan, vil vide, at der efter de i Folkerepresentationen fundne Optrin, under hvilke Grev Bismark sagde baade det conservative og det liberale Parti drøie Sandheder, ikke hersker den bedste Forstaaelse mellem Kong Wilhelm og hans Minister. Kongen skal mene, at Grev Bismark gjør for store Indrømmelser i det nordtyske Forbunds Interesse; han forlanger et tydsk Preussens, medens hans forsigtige Minister derimod foreløbig vil lade sig nøie med et preussisk Tydskland. Vi troe dog ikke paa disse Rygter, men antage, at Grev Bismark virkelig har forlangt Orlov for at styrke sig til de forestaaende Forhandlinger med det tydsk Toldparlament, som at domme efter de i Sydtydskland alt foretagne Balg vil faae en Sammensætning, der ikke indeholder noget gunstigt Varsel for Realisationen af hans Fremtidsplaner. I en anden Henseende har Grev Bismark heller ikke haft sit sædvanlige Held. Under Diskussionen om Stadeserstatningen til Kongen af Hannover sagde han til den liberale Opposition: „En Grev-Røge, som modtager en større Stadeserstatning end hans tidligere Indkomst, opgiver alene ved en saadan Modtagelse sin Krone. Han har solgt sine Rettigheder, og dermed er der Ende paa Sagen, Skjøndt han just ikke holder af, at man siger det.“ Kong Georg er imidlertid af en anden Mening, som han i disse Dage høit og lydeligt har udtalt for hele Europa, da han sagde til flere tusinde af sine tidligere Underaatter, der havde foretaget en Valfart til hans Hof i Gising, at han ikke blot haabede snart at vende tilbage til sit Hædrenrige, men at dette Rige da sikkert vilde have vundet i Omfang og Betydning.

I England vil Lord Derby paa Grund af Sygdom og Alderdomsvækkelse udtræde af Ministeriet under høist betænkelige Forhold, og man ved endnu ikke, om hans Søn, Lord Stanley, skal afløse ham som Confeilspræsident. Parlamentet er sammentraadt, og de irske Anliggender vilde fortrinnsvis være Gjenstand for dets Opmærksomhed. Lord Majors har bebudet i Underhuset, at han d. 9de Marts vil forelægge en Valgreformlov for Irland, og Parlamentet har allerede noteret en Lov, der forlænger den midlertidige Ophevelse af Habeas corpus Acten indtil Udgangen af 1868. Lord Mayo har tillige meddeelt, at Regeringen den 25de Februar vilde oplyse, hvad den har ifinde at foretage sig i det irske Spørgsmaal. Om en Adskillig vil ingen Engelsemand høre tale. Ved et Folkemøde i Birmingham erklærede endog Bright sig mod en saadan Adskillig, der lige siden O'Connells Tid har været alle de irske Agitatorers Vosen. Bright vil ikke samtykke i Adskilligens før det er godtgjort, at Statsmandsdygtigheden er uddød i England, og ser det har viist sig, at Helelsen for Lov og Ret ikke mere øver sin Indflydelse paa den menneskelige Natur i Irland.“ Man paastaar, at Oppositionen vil tage fat paa det irske Spørgsmaal, og at Gladstone vil forelægge sit Program, paa hvis Antagelse eller Forkastelse Toryministeriets Skjebne vil beroe. Men dette Rygte er ikke troligt. Irlands Tilstand er ikke et for Kampen om Ministerportefeuiller stiftet

Terrain; dette Problem er ligesaa vanskeligt at løse for Oppositionen som for Cabinetet.

I Anledning af Prinds Humberts Formaling med hans Cousine, Prindsesse Margretha, ville alle de Militaire, som uden Bemyndigelse have overstredet Kirkestatens Grændser under Garibaldi's Anførelse, blive bemaadede. Fra Florenz meddeles, at General Lamarmora vil begive sig til Paris i et diplomatisk Opdrag. Underhandlingerne mellem Frankrig og Italien dreie sig om, at Frankrig ønsker Septemberconventionens fuldstændige Genoprettelse og det vil i saa Tilfælde trække alle sine Tropper ud af Kirkestaten. Italien gjør ingen principielle Indvendinger, men erklærer, at det ikke seer sig istand til at bestytte Pavemagten uden en Grændserregulering og uden Ret til at besætte nogle strategiske Punkter i Kirkestaten. Lamarmoras Hverv gaar ud paa at ordne disse Spørgsmaal. Italien udruster dog ogsaa sin Pantserflaade paa en opsigtsvækkende Maade, og Paastudet dertil er den foregionne eller virkelige Frygt for en spansk Intervention til Gunst for de forredvne Bourboner. „La France“ fremhæver derfor, at Middelhavet saaledes om føie Tid vil blive hjemfagt af de fleste Nationers Flaader. Den østerrigske Escadre i Levanten har ogsaa faaet Befaling til at forlade de græske Havvande og samle sig i Havnen ved Trieste. M.

Literatur.

— Af Adolph Rede kan der snart paa D. S. Delbankos Forlag ventes udgivet en Samling „Sange“, der omfatter hans bedste Digte, ordnede omtrent saaledes, som den fortidligt afdøde Forfatter i Sommer havde bestemt.

— „Maria Antoinette“ af M. B. Brun, og „Verdens Hercules“ af Adolph Rede og Rob. Watt ere udfomne paa Th. Sandrup's Forlag.

Christian IV's Capel i Roeskilde Domkirke.

Vi have oftere i dette Blad haft Leilighed til at dvæle ved Christian IV, ligesaa Kroningsdagene 1596, da han stod i sin Ungdoms Glæde og Kraft, indtil han gammel og træt lukkede sit Die i det lille Sovelammer oppe paa Rosenborg den 28de Februar 1648. — Hans høitidelige Begravelse fandt dog først Sted henved ni Maaneder senere, nemlig den 18de November. Dette lange Mellemrum imellem Dødsfaldet og Begravelsen, der nu maa forekomme os mindre forklarligt, var neppe saa ganske ualmindeligt i de Tider. Muret i Forveien stod Liget af den udvalgte Prinds Christian, der tidligt paa Sommeren var død paa en Badereise i Tydskland, i lang Tid paa Parade efter at det var hentet hjem, og blev først bisat den 8de November s. A. Tidligere var det endog en almindelig Skik, at ethvert adeligt Lig stod paa Parade i sex Uger, indtil der i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede udkom en Forordning om, at intet Lig maatte staae ubegravet længere end i fjorten Dage. Den sidste Udelige, ved hvis Begravelse den gamle Skik endnu blev iagttaget, var Mette Ulfskjold, der med stor Pragt blev jordfæstet den 16de Mai 1602. Men foruden denne almindelige Grund til den lange Opsættelse, kom efter Christian IV's Død endnu de mange og langvarige Forviklinger i Anledning af Kongevalget, ogsaa skulde da Frederik III hylbes i de forskjellige Landsdele (hvilket stete i Kjøbenhavn i Juli, i Christiania i August, i Helsingborg i October), før der endelig kunde tænkes paa den gamle Konges Begravelse, der jo nu maatte finde Sted, for at den nye Konge snart derefter kunde blive kronet. Dagen blev altsaa berammet til den 18de November, og ihvorvel vi kun have nderst sparsomme Efterretninger om Christian IV's Begravelse, kunne vi dog nok vide, at den er foregaaet med sædvanlig Høitidelighed og Pomp, om det endog effeds hedder: „Til Begravelsen er ingen fremmed Potentat buden uden Hertugen af Holsteen“. Hvad Pragt der er anvendt, kan man isvrigt nu faae noget Begreb om ved at betragte hans nyligt istandsatte, med sort Klæd overtrukne Kiste, der er prydet med Ornamenter i drevet Sølv til en Vægt af 2200 Lod.

Christian IV havde selv bestemt, hvor han og hans Nærmeste engang skulde hvile, idet han et Par Aar efter sin Dronnings Død lod begynde paa Opsførelsen af et Gravcapel i Roeskilde Domkirke. Det er ikke første Gang, at „Illustr. Tid.“'s Læsere igjennem dette Blad faae Leilighed til at gjøre Bekjendtskab med Capellet. Mange ville saaledes vistnok mindes Udsnitene af Marstrand's Billeder, Christian IV's Dom og Christian IV paa Treholdigheden, og den samme ledfagende Text af Julius Lange, af hvis Indhold vi her skulle tillade os at hidsette følgende: „Den maleriske Decoration af Christian IV's Capel i Roeskilde Domkirke er virkelig i sin Høilighed et Konstavk, der har Krav paa den største Interesse fra hele Nationens Side. Det er det sidste Konstavk, som er udført i Roeskilde Domkirke, dette ærværdige Nationalmonument, der som en mægtig gammel Cerg, plantet i Oldtiden i Danmarks Jordbund, er groet og jævnsides med vor Historie, og paa hvert af sine Blade bærer Mindetegn om vor Fortids Liv og om vor Konsts Udvikling lige til den nyeste Tid. Det er et af de ganske saa store Arbejder af monumental Natur, som vor Malerkonst har faaet at